



**Naturvernforbundet**  
Hordaland



avdeling  
Hordaland



**NJFF**  
Hordaland

Statsforvalteren i Vestland

[sfvlpost@statsforvalteren.no](mailto:sfvlpost@statsforvalteren.no)

Bergen, 3. mai 2024

Dette innspillet sendes på vegne av BirdLife Norges avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, og Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland.

## Merknader til klagesak som gjelder detaljregulering for Lilandsjordet nord

Saksnummer 2024/2027

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til Bergen kommunes oversendelsesbrev (datert 31. januar 2024) av klagesak for detaljregulering for Lilandsjordet nord, og kommer i det følgende med noen merknader/kommentarer til kommunens anførsler.

**FNF Hordaland sitt overordnede syn er at hele eller det meste av området som til nå ikke er utplanert, må bevares slik det er i dag – dette av hensyn til rødlistede arter, myr/våtmark, matjord, landskap – og ikke minst det aktuelle området verdi som økologisk korridor mellom Fleslandmarka i nord og skogområdene sør for flyplassvegen (Skagemarka, Hordneskogen, m.fl.).** Våre merknader i dette brevet følger kronologisk oversendelsesbrevet fra Bergen kommune. Vi viser for øvrig til klagen vår, datert 10. desember 2023 – som omtaler faktiske og juridiske forhold. Til slutt i dette merknadsbrevet legger vi ved noen bilder av planområdet, som ble tatt under befaring den 29. april 2024.

På side 4 i oversendelsesbrevet refererer Bergen kommune til plankonsulent (Opus), som hevder at det ikke er noe krav til oppdatering av naturmangfoldrapport underveis i planprosessen. Vi er enige i dette, men like fullt er det planmyndighetens eget ansvar å påse at saken er godt opplyst og at all kjent, relevant kunnskap om naturmangfoldet – f.eks. at saksgrunnlaget er oppdatert i henhold til gjeldende rødliste og at naturkvaliteter/arter som blir nevnt også i forbindelse med klage – tas med i klage- og saksprosessen. Dette kommer klart frem f.eks. av Sivilombudets uttalelse som gjelder klagesak vedrørende detaljregulering av Nye Veavågen barneskole<sup>1</sup>. Kommunen kan altså ikke bare vise til at plankonsulenten skriver at det ikke er noen krav til oppdatering av naturmangfoldrapporten

---

<sup>1</sup> <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/detaljregulering-for-nye-veavagen-skole-klageinstansens-provingsplikt-og-betydningen-av-nye-opplysninger-som-tilkommer-etter-kommunens-vedtak/> Den aktuelle reguleringsplanen er nå opphevet, og ble så forsøkt fremmet på nytt (med oppdatert KU), men da leverte Statsforvalteren i Rogaland innsigelse.



underveis i planprosessen. Det er kommunens eget ansvar å påse at all relevant kunnskap om naturverdiene legges til grunn for et planvedtak og når en klage skal vurderes.

Når det gjelder rødlistede arter viser kommunen igjen til plankonsulenten, som skriver at **gresshoppesanger (nær truet)** – som også er en svært fåtallig art i Bergen kommune – «alltid [har] vært en svært sjelden art i Norge». At en art «alltid» har vært sjelden i Norge er ikke her et relevant argument for å devaluere det faktum at en rødlistet art har blitt funnet i planområdet. Kommunen viser videre til at plankonsulenten hevder at ingen av de rødlistede artene som vi nevner i klagen vår har levested i den vestlige delen av planområdet (den som nå er intakt) – det er i hvert fall slik vi tolker kommunen. Dette stemmer ikke; under FNFs befarings den 29. april, ble **grønnfink (sårbar)** funnet syngende (trolig minst to syngende individer). Det aktuelle området, med sitkagran og andre trær i kulturlandskapet fremstår som en typisk biotop for grønnfink. I tillegg viser det aktuelle området (dvs. området mellom de to veitene i vestre del av planområdet) seg som et rikt område, med en rekke fuglearter (f.eks. syngende trepiplerker, gransanger, måltrost, ringdue, svarttrost, osv.) og også med en rekke ulike tre-arter (f.eks. osp, bjørk, rogn, selje, hegg og muligens gråor), i tillegg til **sumpskog/våtmark**, der sistnevnte ikke synes å være nevnt av plankonsulenten tidligere – noe som også vel er en mangel i kunnskapsgrunlaget som hele reguleringsplanen hviler på.

Bergen kommune skriver på side 5 at de er «enige i plankonsulents tilsvar knyttet til rødlisteartene», og skriver videre at «for de øvrige rødlistede artene som granmeis og grønnfink, er disse ikke knyttet til den åpne kulturmarken på Lilandsjordet, men er kun registrert inn mot skogområdet sør i planområdet.» Dette stemmer altså ikke når det gjelder grønnfink (*sårbar*), og det kan også godt være at gulspurv (*sårbar*) finnes i den aktuelle delen av planområdet, selv om den ikke ble observert under den relativt korte befarings den 29. april.

På side 6 skriver kommunen følgende (vår understrekning):

*Naturmangfoldloven § 10 fremmer et prinsipp om samlet belastning, hvor kommunen skal ta hensyn til andre eksisterende eller planlagte inngrep i det aktuelle økosystemet eller området. Vi vurderer at dette prinsippet er lagt til grunn av kommunen, da kommunen har vurdert nettopp miljøbelastningen som allerede har skjedd i Lilandsjordet og påvirkningene fremover, og har fremmet at blant annet Storaveita må bevares for naturmangfoldet. Vi kan ikke se at en elvepark vil komme i veien for dette hensynet da denne også er laget for å etablere blant annet et hjortetrekk, som klager har etterlyst i klagen sin.*

Vi kan ikke se at kommunen har vurdert miljøbelastning og påvirkninger fremover (f.eks. miljøbelastning i forbindelse med vedtatt områderegulering (KDP BLÅE)). Kommunen har skrevet at de har fremmet at blant annet Storaveita må bevares for naturmangfoldet. Dette stemmer ikke, siden å avsette et område til elvepark, langt i fra er det samme som å bevare eksisterende naturmangfold (se for øvrig klagen vår). Det er fort gjort å mistenke en nærmest total ødeleggelse av dagens naturområde når kommunen/forslagsstiller argumenterer for at såpass mye av planområdet må bygges ut siden tiltakshaver skal bekoste elveparken ...

Vi minner her om at vassdraget er planlagt å bli lagt om flere steder (ref. gjeldende plankart), og at det skal anlegges en omfattende gang- og sykkelvei i området, som både vil være ødeleggende og forstyrrende for naturmangfoldet. En elvepark er absolutt ikke det riktige virkemiddelet for å ta vare på naturmangfoldet i området. For øvrig er det eneste som står i reguleringsplanens bestemmelser om arealbruk i grøntstrukturen, følgende: «Ubebygde arealer skal ha en terrengbehandling som gir en estetisk tiltalende form. Fremmede arter skal ikke tilføres. Stedegen vegetasjon og engvegetasjon skal etableres.» Det står altså ingenting om bevaring av eksisterende naturmangfold, noe som selvsagt er helt essensielt for å ta vare på det naturmangfoldet som er der i dag. Her minner vi om at





Alt i alt må vi kunne si at utformingen av reguleringsplanen tydelig viser at verken forslagsstiller eller planmyndighet har greid å lage en plan som i tilstrekkelig grad er basert på kunnskap/vurderinger om de naturverdier som finnes i det aktuelle området i dag. Det er jo nettopp dette som må sies å være noe av hensikten med naturmangfoldlovens §§ 8–12, jf. § 7. For eksempel har ikke forekomst av rødlistede arter (som f.eks. grønnfink) hatt noen som helst effekt på utformingen av reguleringsplanen.

Nedenfor følger fire bilder fra befaringen den 29. april.



*Sumpskog/våtmark (der den ene veita starter). Denne viktige biotopen ser ikke ut til å være en del av kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for planvedtaket. Dette forholdet er ikke nevnt i klagen vår, men Statsforvalteren blir altså nå opplyst om dette. I bakgrunnen ser man utplanert areal, blant annet med store jordhauger. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.*





*Her ser man vestre del av det utplanerte arealet (sett fra sør), samt det området som vi mener for en stor del må beveres. Man ser at det er stor høydeforskjell, som skyldes at det utplanerte arealet fungerer som et massedeponi, noe som selvsagt er (og har vært) regningsssvarende for tiltakshaver. Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.*



*Kulturlandskapet på Liland. Nå handler det om å berge restene av dette området, ved å ta vare på naturområdet mellom Storeveita og Litleveita, som også vil utgjøre en viktig økologisk korridor, hvis den utformes på riktig måte (dvs. ikke gjøres om til en elvepark, og er tilstrekkelig stor). Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.*



*Her ser man den vestre delen av det utplanerte arealet (sett fra nord), samt dagens kulturlandskap i området.  
Foto: Gunvar Mikkelsen / FNF Hordaland.*

Vennlig hilsen,

**Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland**

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjessene. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 54 000 medlemmer.